Krimināllieta Nr.19320046323
Lietas arhīva Nr. K26-0206-23
ECLI:LV:REZT:2023:0525.19320046323.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ludzā 2023.gada 25.maijā

Rēzeknes tiesa,
tiesnese Silvija Saleniece-Linuža,
piedaloties prokuroram Ivaram Cabulim,
aizstāvei Lolitai Vinogradovai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar Austrumlatgales prokuratūras 2022.gada 22.decembra prokurora priekšrakstu par sodu, kas stājies likumīgā spēkā 2023.gada 2.janvārī, /pers. B/ tika atzīts par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar sabiedrisko darbu uz 250 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem.

/pers. B/, izvairoties no piespriestā tiesību ierobežošanas soda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – izciešanas, 2023.gada 3.aprīlī apmēram plkst.15.17 /adrese/, vadīja transportlīdzekli – automašīnu *Nissan Note*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Tiesas sēdē /pers. B/ savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi, norādītos viņa vainas pierādījumus un noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju neapstrīdēja, tiesas sēdē izteica lūgumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Prokurors un aizstāve piekrita izskatīt krimināllietu bez pierādījumu pārbaudes.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta pilnīgi ar viņa savas vainas atzīšanu un visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā saistībā, kā arī nav pretrunu, kuras būtu nepieciešams novērst tiesas izmeklēšanā. Ņemot vērā prokurora un aizstāves viedokli par apsūdzētā lūgumu un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmo un otro daļu, tiesa nolēma nepārbaudīt apsūdzētā vainas pierādījumus tiesas izmeklēšanā, pārbaudīt tikai apsūdzētā personu raksturojošos datus. Līdz ar to saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešami.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. B/ prettiesiskās darbības ir pareizi kvalificētas kā Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums un apsūdzētā /pers. B/ vaina ir pierādīta.

[3] Nosakot sodu /pers. B/, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[3.1] /pers. B/ ir saukts pie administratīvās atbildības (*lietas 9.lapa*), iepriekš trīs reizes kriminālsodīts, visas trīs reizes kriminālsodīts par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, pirmās divas sodāmības ir dzēstas, pēdējo reizi pirms inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas sodīts ar Austrumlatgales prokuratūras 2022.gada 22.decembra prokurora priekšrakstu par sodu (stājies spēkā 2023.gada 2.janvārī) par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar sabiedrisko darbu uz 250 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem. Sabiedriskā darba izpilde nav uzsākta apsūdzētā /pers. B/ darbnespējas dēļ, apsūdzētais turpina izciest transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas papildsodu, sodāmība nav dzēsta (*lietas 18.-19., 23., 43.lapa*). Apsūdzētais ir šķīries (*lietas 7.lapa*), apgādībā nepilngadīgu bērnu nav (*lietas 8.lapa*). Ar Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas Rīgas apvienotās nodaļas (Redze) /datums/lēmumu Nr./numurs/ /pers. B/ noteikta trešās grupas invaliditāte bez atkārtota pārbaudes termiņa norādes. Lēmumā konstatēts, ka /pers. B/ ir fizisko spēju ierobežojums ar kreisās acs aklumu, labajā acī redze ir 1,0 – vienas acs akluma dēļ veselības traucējumi mēreni. Ikdienas dzīves aktivitātes var veikt patstāvīgi, bet ar lielāku piepūli. Līdz ar to ir mēreni ierobežotas darba spējas un integrācija sabiedrībā, sevis apkopšanas spējas saglabātas. Komisija secinājusi, ka apsūdzētajam ir stabili, mērenas pakāpes funkcionēšanas ierobežojumi. Noteikts vispārējo darbspēju zaudējums 25 % – 59 % (*lietas 45.lapa*). Apsūdzētajam ir noteikta klīniskā diagnoze: PATE, primāra arteriāla hipertensija II, mirdzaritmija neprecizēta ilguma, HSM II, adipozitāte III, taukainā hepatoze. Pēc ārstēšanās stacionārā (laika periodā no 2023.gada 11.februāra līdz 2023.gada 21.februārim) apsūdzētais izrakstīts apmierinošā stāvoklī, dodot rekomendācijas turpmākā ambulatorā ārstēšanā nepieciešamo medikamentu lietošanai, rekomendējot diētu, svara samazināšanu, elpošanas vingrinājumus, atsevišķu veselības stāvokļa rādītāju kontroli un speciālista (aritmologa) konsultāciju par iespēju atjaunot sinusa ritmu (*lietas 44.lapa*).

Valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā norādīts, ka /pers. B/ ir šķīries, viņam ir 22 gadus veca meita, kura dzīvo un strādā Rīgā, attiecības ar meitu ir labas, ģimeniskas, draudzīgas, meita ir informēta par /pers. B/ veselības problēmām. /pers. B/ dzīvo nereģistrētā kopdzīvē ar /pers. D/, kura ir viņa aprūpes un atbalsta persona ikdienas pamatvajadzību un transportēšanas nodrošināšanā. Apsūdzētais ir /Nosaukums/ Sociālā dienesta klients. /pers. B/ trūcīgas personas statuss piešķirts kopš 2018.gada un ir aktīvs līdz 2023.gada 30.jūnijam. /pers. B/ iegūta vidējā izglītība, profesionālās izglītības ieguve nav pabeigta. Kopš 2016.gada ir bezdarbnieks, atrodas Nodarbinātības valsts aģentūras uzskaitē. Par saviem likumpārkāpumiem apsūdzētais skaidroja, ka viņam patīk braukt ar automašīnu, ir braukts alkohola reibumā un ir braukts bez tiesībām. Sniedzis informāciju par gadījumiem, kad ir braucis pakaļ /pers. D/ uz darbu vai palīdzējis viņai izbraukt no mājas pagalma uz ielas. Komentējot izskatīšanā esošo noziedzīgo nodarījumu, teicis, ka atceļā no /adrese/ uz /adrese/ pārsēdās pie automašīnas stūres /pers. D/ vietā, jo viņai palika slikti. /pers. B/ nav ārsta narkologa psihiatra uzskaitē. Pats /pers. B/ atzīst, ka agrāk diezgan daudz ir lietojis alkoholu, bija viens grūts gads pēc tēva nāves, kad daudz dzēra. Tagad nedrīkst dzert, jo

ikdienā lieto lielu daudzumu medikamentu, ārsts aizliedzis vadīt automašīnu. Apsūdzētajam ir noteiktas diagnozes – primāra arteriāla hipertensija, mirdzaritmija, adipozitāte, taukainā hepatoze. Atrodas pastāvīgā ārstu uzraudzībā, lieto asinis šķidrinošus, urīndzenošus un asinsspiedienu regulējošus medikamentus. Slikti staigā, sāpes gūžās, ceļgalu un potīšu locītavās, elpas trūkums. Nevar aiziet tālāk par 20-30 metriem, pastāvīgi nepieciešams pasēdēt, atpūsties vai apgulsties. Ja nepieciešams iziet no mājas, /pers. B/ ar automašīnu ved /pers. D/. /pers. B/ ir reģistrēti 17 administratīvie pārkāpumi, kas izdarīti laika posmā no 2017.gada 21.septembra līdz 2023.gada 3.aprīlim. Apsūdzētais ilgstoši nav samaksājis naudas sodus par diviem administratīvajiem pārkāpumiem, kas izdarīti 2017.gada 21.septembrī un 2019.gada 24.oktobrī. No 2023.gada 2.janvāra Valsts probācijas dienesta izpildē atrodas Austrumlatgales prokuratūras 2022.gada 22.decembra prokurora priekšraksts par sodu, ar kuru noteikts sods – sabiedriskais darbs 250 stundu apmērā. Sabiedriskā darba izpilde apsūdzētā ilgstošas darbnespējas dēļ nav uzsākta. Par noziedzīgo nodarījumu /pers. B/ stāsta, ka 2023.gada 3.aprīlī abi ar /pers. D/ bija aizbraukuši uz /adrese/ darīšanās, automašīnu vadīja /pers. D/. Atpakaļceļā /pers. D/ palika slikti un /pers. B/ pārsēdās pie stūres viņas vietā. /adrese/ automašīnu apturēja policija. Policista teiktais, ka vajadzēja izsaukt ātro palīdzību, /pers. B/ neapmierināja, jo pēc viņa vārdiem "kas tad aizvestu mašīnu uz /adrese/". Apsūdzētais vērtē, ka sabiedrisko darbu nevarēs veikt – nevar ne skaldīt malku, ne pļaut zāli, nevar paiet svara un tūskas dēļ, ir sirds slimības, bieži elpas trūkums. Piekrīt uzraudzībai un piekrīt, ka viņam var tikt noteikts aizliegums lietot alkoholu, un atzīst, ka tāpat to nedrīkst darīt, jo katru dienu lieto medikamentus. /pers. B/ uzskata, ka cietumā viņam nebūs pieejami veselības uzturēšanai nepieciešamie medikamenti un ārstēšana, kā arī higiēnas ievērošana, jo viņš nevar patstāvīgi nomazgāties un noslaucīties. Apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma galvenais veicinošais faktors ir kritiskās domāšanas problēmas. Reģistrētie administratīvie pārkāpumi pārsvarā saistīti ar Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu vai alkohola lietošanu. Apsūdzētais ir izmantojis iespēju piekļūt /pers. D/ automašīnai un vairākkārt braucis ar to tiesību ierobežošanas soda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – izciešanas laikā, apzināti pārkāpis viņam noteikto liegumu un meklē attaisnojumus, argumentāciju savai rīcībai. Konstatētie fakti norāda uz kritiskās domāšanas problēmām. Valsts probācijas dienesta ieskatā, ņemot vērā /pers. B/ noteikto invaliditāti un darbspēju zaudējumu, kā arī aktuālo fizisko stāvokli, sabiedrisko darbu nebūs iespējams izpildīt. Apsūdzētais piekrīt nosacītam brīvības atņemšanas sodam un piekrīt, ka ar lēmumu par pienākumu noteikšanu tiktu noteikts aizliegums lietot alkoholu (*lietas 38.-42.lapa*).

Tiesas sēdē /pers. B/ viņa raksturojošos datus neapstrīdēja, paskaidroja, ka ir šķīries, apgādībā nepilngadīgu bērnu nav, algotu darbu nestrādā, ir reģistrējies kā bezdarbnieks, ir 3.grupas invalīds, risina jautājumu par 2.grupas invaliditātes piešķiršanu, invaliditāte noteikta saistībā ar redzi, vienai acij ir pilnīgs aklums un ar otru aci vēl mazliet redz, ir lielas problēmas ar sirdi, ir aritmija, narkologa un psihiatra uzskaitē nav reģistrēts. Apsūdzētais lieto speciālus medikamentus, bet nosaukumu neatceras, tie ir asinsspiediena mazināšanai, urīndzenošie līdzekļi, kā arī līdzekļi tūskas noņemšanai. Lai arī ārsts Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijai nosūtījumā bija lūdzis veikt ekspertīzi asistenta pakalpojuma saņemšanai, apsūdzētajam nezināmu iemeslu dēļ komisija viņam asistenta pakalpojumu nepiešķīra. Apsūdzētais nelieto alkoholu kopš 2022.gada decembra. Līdz notikušajam apsūdzētais nebija stāstījis dzīvesbiedrei /pers. D/ par to, ka viņš bija sodīts par automašīnas vadīšanu alkohola ietekmē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi un vaļsirdīgi nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa nav konstatējusi apsūdzētā /pers. B/ atbildību pastiprinošus apstākļus.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā krimināllietā iegūtās ziņas par apsūdzētā /pers. B/ personību – ir saukts pie administratīvās atbildības un ir kriminālsodīts, noteikto sodu nav izcietis, sodāmība nav dzēsta, šķīries, apgādājamo nav, apsūdzētais nestrādā algotu darbu, ir reģistrējies kā bezdarbnieks, viņam ir noteikta 3.grupas invaliditāte saistībā ar redzes traucējumiem – kreisās acs aklums, labās acs redze ir 1,0, apsūdzētajam ir citas blakus slimības (primāra arteriāla hipertensija, mirdzaritmija, adipozitāte, taukainā hepatoze), ikdienā ir indicēta regulāra medikamentu lietošana, veselības traucējumi novērtēti kā mēreni, pašaprūpes spējas ir saglabātas, asistenta pakalpojumi nav indicēti; viņa attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu – savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina un nožēloja izdarīto, kā arī izvēlējās vienkāršāku procesa veidu; noziedzīgā nodarījuma smagumu – apsūdzētais izdarīja mazāk smagu noziegumu; raksturu – apsūdzētais 2023.gada 3.aprīļa pēcpusdienā vadīja automašīnu /adrese/ bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kas viņam atņemtas ar prokurora priekšrakstu par sodu, kurā noteikto transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas papildsodu apsūdzētais vēl nav izcietis, tādējādi apdraudot jurisdikcijas intereses tiesas spriedumu izpildē, kā arī sabiedrisko drošību transportlīdzekļu kustības jomā. Likumdevējs, neietverot kaitīgās sekas Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā formāla sastāva noziedzīgā nodarījuma objektīvajā pusē, jau ir atzinis, ka izvairīšanās no transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas soda izciešanas kā prettiesiska darbība jau pati par sevi ir ar augstu kaitīguma pakāpi un kriminālsodāma.

Izvērtējusi minētos apstākļus, tiesa atzīst, ka par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētajam ir piemērojams sods – īslaicīga brīvības atņemšana. Tiesa uzskata, ka nav pamata apsūdzētajam piemērot Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sankcijā paredzētos vieglākos soda veidus – naudas sodu un sabiedrisko darbu, jo šie soda veidi nesasniegs Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā norādīto soda mērķi, īpaši aizsargāt sabiedrības drošību, sodīt vainīgo personu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kā arī panākt, lai notiesātais pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Tiesa konstatē, ka apsūdzētajam ir divi ilgstoši neapmaksāti naudas sodi par administratīvajiem pārkāpumiem un šie sodi nav atturējuši apsūdzēto no jaunu likumpārkāpumu izdarīšanas.

Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais iepriekš kopumā trīs reizes sodīts par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu. /pers. B/ pēdējo reizi par tīša nozieguma izdarīšanu sodīts 2022.gada 22.decembrī un laikā, kad bija pagājuši mazāk kā trīs ar pusi mēneši pēc soda noteikšanas ar prokurora priekšrakstu par sodu, apsūdzētais izdarīja jaunu tīšu noziegumu. Tādējādi ar prokurora priekšrakstu par sodu noteiktais sabiedriskā darba sods izrādījās neefektīvs, jo pat uz neilgu laiku neatturēja apsūdzēto no jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšanas. No Sodu reģistra ziņām redzams, ka apsūdzētajam iepriekš ir atkārtoti piemēroti sabiedrībā izciešami sodi sabiedriskā darba un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas papildsoda veidā, tomēr šie sodi nav sasnieguši soda mērķi un nav atturējuši apsūdzēto no jauna nozieguma izdarīšanas, turklāt tiesa konstatē, ka laika intervāli starp apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem kļūst arvien īsāki, kas kopsakarā ar apsūdzētā sniegto informāciju par noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļiem Valsts probācijas dienestam un tiesai liecina par noturīgu tiesisko nihilismu apsūdzētā domāšanā un attieksmē pret Krimināllikumā noteiktajiem ierobežojumiem. Pierādījumi lietā apstiprina, ka ne likumā, ne prokurora priekšrakstā par sodu, ne ārsta noteiktie aizliegumi /pers. B/ vadīt transportlīdzekli nav spējuši ietekmēt apsūdzētajam raksturīgo uzvedības un domāšanas modeli, kas pieļauj likumpārkāpumu izdarīšanu, bet pēc tam meklē attaisnojumus savai rīcībai. Tiesas vērtējumā apsūdzētā izvēle vadīt transportlīdzekli apstākļos, kad viņam ir labi zināmi savi redzes traucējumi un medicīniskas pretindikācijas transportlīdzekļa vadīšanai kopsakarā ar Krimināllikumā noteikto aizliegumu vadīt transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām papildsoda izciešanas laikā izceļ apsūdzētā /pers. B/ izdarīto Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu kā vairāk bīstamu līdzīgu noziedzīgu nodarījumu vidū. No lietas materiāliem izriet, ka darbnespēja kopš 2023.gada 20.februāra ir bijusi šķērslis sabiedriskā darba soda izciešanas uzsākšanai, bet nav traucējusi apsūdzētajam izdarīt jaunu tīšu noziegumu. Minētie apstākļi liecina par apsūdzētā nespēju vai nevēlēšanos atturēties no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tiesa atzīst, ka apsūdzētais pēc iepriekš piespriestiem sodiem nav mainījis savu attieksmi pret likumu ievērošanu, viņam ir vienaldzīga attieksme pret normatīvajos aktos un prokurora priekšrakstā par sodu noteiktajiem aizliegumiem, viņš rīkojas atbilstoši savām interesēm, iegribām, ignorējot sabiedrības intereses, un ir bīstams sabiedrībai. Izvērtējusi konkrētajā lietā konstatētos apstākļus, tiesa nav guvusi pārliecību, ka apsūdzētais turpmāk neizdarīs jaunus noziedzīgus

nodarījumus. Tiesas vērtējumā tikai reāls brīvības atņemšanas sods var pārliecināt apsūdzēto par soda neizbēgamību, atturēt viņu no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas vai vismaz attālināt jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas brīdi, tādējādi aizsargājot citas personas no /pers. B/ prettiesiskās rīcības.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli un to, ka tiesa nav konstatējusi apsūdzētā atbildību pastiprinošus apstākļus. Tiesa atzīst, ka par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētajam piemērojamais pamatsods ir pietuvināms minimālajam Krimināllikuma 38.panta 2.[1]daļā, 312.panta otrās daļas sankcijā paredzētajam īslaicīgas brīvības atņemšanas soda laikam. Tiesas vērtējumā šāds sods ir samērīgs ar izdarīto, atbilstošs apsūdzētā personībai un ir nepieciešams, lai nodrošinātu Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā paredzētā soda mērķa sasniegšanu.

[3.2] Aizstāve tiesas sēdē lūdza piemērot apsūdzētajam sodu, kas nav saistīts ar reālu brīvības atņemšanu, jo no dokumentiem un no novērojumiem, redzot apsūdzēto personīgi, ir skaidrs, ka apsūdzētais pat nevar īpaši staigāt un ievērot darba režīmu, līdz ar ko ieslodzījuma režīms arī neko nedos. Aizstāve lūdza noteikt jebkuru sodu bez reālas brīvības atņemšanas, izņemot sabiedriskos darbus, jo ir saprotams, ka apsūdzētais tos nespēs veikt sava veselības stāvokļa dēļ.

Izvērtējot jautājumu par to, vai apsūdzētais /pers. B/ var izciest īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu, tiesa ņem vērā turpmāk izklāstītos apsvērumus.

[3.2.1] Tiesa norāda uz to, ka normatīvajos aktos ir noteikta kārtība, kādā notiesātais saņem veselības aprūpes pakalpojumus brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā.

Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumi Nr.276 "Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.276), kas izdoti saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 78.panta trešo daļu, nosaka notiesātajām personām sniedzamās veselības aprūpes pakalpojumu apjomu un kārtību, tostarp nosaka primārās, sekundārās un neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanas kārtību gan no valsts līdzekļiem, gan par notiesātā personīgiem līdzekļiem.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.276 21.punktu primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus ieslodzītais saņem atbilstoši ārstniecības personas nosūtījumam vai pēc savas iniciatīvas, vēršoties pie ieslodzījuma vietas ārstiem speciālistiem. Šo noteikumu 24.punkts noteic, ka ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumus ieslodzītajam sniedz ieslodzījuma vietas medicīnas daļā vai ieslodzītā atrašanās vietā, vai Latvijas Cietumu slimnīcā. Plānveida ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumus sniedz ieslodzījuma vietas dienas kārtībā noteiktajā pacientu pieņemšanas laikā.

Atbilstoši Noteikumu Nr.276 2.punktā norādītajam, ieslodzītais bez maksas saņem primāro veselības aprūpi, ko nodrošina ieslodzījuma vietas ārstniecības personas, izņemot plānveida stomatoloģisko palīdzību; neatliekamo stomatoloģisko palīdzību; sekundāro veselības aprūpi, ko nodrošina ieslodzījuma vietas ārstniecības personas vai Latvijas cietumu slimnīca, bet, ja ieslodzītajam nepieciešami veselības aprūpes pakalpojumi, kurus nav iespējams nodrošināt ieslodzījuma vietā vai Latvijas Cietumu slimnīcā, tad, pamatojoties uz medicīniskajām indikācijām, arī ārstniecības iestādes ārpus ieslodzījuma vietas; efektīvas un izmaksu ziņā lētākās zāles, kuras izrakstījusi ieslodzījuma vietas ārstniecības persona; no valsts budžeta apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus ārstniecības iestādēs ārpus ieslodzījuma vietas, pamatojoties uz medicīniskajām indikācijām, atbilstoši normatīvajiem aktiem par veselības aprūpes organizēšanu un finansēšanu.

No apsūdzētā /pers. B/ tiesas sēdē norādītā izriet, ka viņam ir veselības problēmas ar sirdi, ir aritmija, vienai acij ir pilnīgs aklums un ar otru aci vēl redz. Apsūdzētais norādīja, ka cietums viņam nebūtu labākais risinājums, lūdza tiesu piespriest viņam nosacītu notiesāšanu. Saskaņā ar apsūdzētā sniegto informāciju viņš lieto speciālus medikamentus asinsspiediena mazināšanai, urīndzenošos medikamentus, kā arī medikamentus tūskas noņemšanai (*lietas 50.lapa*).

Lietā iesniegtajos medicīniskajos dokumentus nav ietvertas norādes par tādām veselības problēmām, kas liegtu iespēju izciest īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu. Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija kā kompetentā iestāde personu funkcionālo traucējumu smaguma pakāpes novērtēšanai pirms apmēram diviem ar pusi mēnešiem ir noteikusi apsūdzētajam trešo invaliditātes grupu. Tiesa norāda, ka Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas Rīgas apvienotās nodaļas (Redze) /datums/lēmumā Nr./numurs/ norādīts, ka apsūdzētais /pers. B/ ikdienas dzīves aktivitātes var veikt patstāvīgi, bet ar lielāku piepūli. /pers. B/ ir mēreni ierobežotas darba spējas un integrāciju sabiedrībā, bet sevis apkopšanas spējas saglabātas (*lietas 45.lapa*).

[3.2.2] Tiesa konstatē, ka no lietā esošajiem dokumentiem, kuros ietvertas ziņas par apsūdzētā veselības stāvokli, redzams, ka /pers. B/ ir fiziskās veselības traucējumi, funkcionēšanas ierobežojumi, kas saistīti ar redzes traucējumiem, sāpēm gūžās, ceļgalos un potīšu locītavās. Apsūdzētajam ir noteiktas vairākas diagnozes: plaušu artērijas trombembolija; primārā arteriālā hipertensija II; mirdzaritmija neprecizēta ilguma; hroniska sirds mazspēja II; adipozitāte III; taukainā hepatoze. Saskaņā ar Valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā un apsūdzētā sniegto informāciju viņam ir grūtības pārvietoties lielākos attālumos. Atrodas pastāvīgā ārstu uzraudzībā. Slikti staigā, sāpes gūžās, ceļgalu un potīšu locītavās, elpas trūkums. Nevar aiziet tālāk par 20-30 metriem, pastāvīgi nepieciešams pasēdēt, atpūsties vai apgulties. /pers. B/ uzskata, ka cietumā viņam nebūs pieejami veselības uzturēšanai nepieciešami medikamenti un ārstēšanās, kā arī higiēnas ievērošana.

Vienlaicīgi tiesa norāda uz to, ka lietas materiāliem pievienotajos ārstniecības personu izsniegtajos dokumentos nav nevienas tiešas norādes uz to, ka apsūdzētais /pers. B/ slimo ar vienu vai vairākām slimībām, kas objektīvi vērtējamas kā smagas un neārstējamas, nav sniegta detalizēta informācija par katras slimības vai saslimšanas gaitu. Tas vien, ka ārstniecības personas izrakstos uzskaitījušas vairākas ilgstošas, hroniskas slimības, kurām var būt dažāda, tostarp ne tikai smaga, bet arī vidēji smaga, viegla un pat asimptomātiska, slimības gaita, tiesas vērtējumā nevar būt pietiekams tiesisks pamats, lai konkrētajos apstākļos /pers. B/ nepiemērotu īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu.

Tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu, ka apsūdzētais /pers. B/ slimo ar tādu smagu, neārstējamu slimību, kas liedz izciest īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu, nesagādājot pārmērīgas ciešanas.

Ņemot vērā šā sprieduma 3.2.1.punktā minētajās tiesību normās noteikto, tiesa atzīst, ka /pers. B/ atbilstoši medicīniskajām indikācijām ir tiesības īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā saņemt gan ambulatoro, gan stacionāro veselības aprūpi, tostarp nepieciešamības gadījumā ir paredzēta iespēja saņemt ārstniecības pakalpojumus ārpus soda izpildes vietas. Līdz ar to tiesa uzskata, ka apsūdzētais var saņemt viņam nepieciešamo medicīnisko palīdzību, izciešot īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu.

[3.2.3] Ievērojot iepriekš izklāstītos apsvērumus, tiesas vērtējumā lietā nav ziņu, ka /pers. B/ veselības stāvoklis liegtu viņam atrasties soda izpildes vietā vai viņam nebūtu iespējams nodrošināt normatīvajos aktos noteikto veselības aprūpi. Nevienā no medicīniskajiem dokumentiem lietā nav norādes, ka apsūdzētais nevar izciest brīvības atņemšanas sodu. Tiesas vērtējumā lietā iegūtās ziņas norāda uz to, ka apsūdzētais var pastāvīgi pārvietoties nelielos attālumos un var aprūpēt (apkopt) sevi bez citu personu palīdzības. Pierādījumi lietā norāda uz to, ka minētās darbības apsūdzētajam var būt saistītas ar nedaudz lielāku piepūli un aizņemt vairāk laika nekā pilnībā veselam cilvēkam.

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā krimināllietā objektīvi nav konstatējams neviens no Krimināllikuma 58.pantā noteiktajiem pamatiem /pers. B/ atbrīvošanai no soda saskaņā ar Krimināllikuma 59.panta trešajā daļā noteikto. Tiesa nav konstatējusi tiesisku pamatu atbrīvot apsūdzēto no soda saskaņā ar jebkuru citu no Krimināllikuma 59.pantā noteiktajiem pamatiem.

[3.3] Īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu izpilda Ieslodzījuma vietu pārvalde.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 15.panta otro daļu /pers. B/ ir pienākums Ieslodzījuma vietu pārvaldes vēstulē norādītajā laikā ierasties

uzaicinājumā norādītajā brīvības atņemšanas iestādē īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai.

[4] Apsūdzētajam /pers. B/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā (*lietas 15.-16.lapa*), ir atstājams negrozīts, līdz tiesas spriedums stāsies likumīgā spēkā.

[5] Tiesa konstatē, ka kriminālprocesā ir procesuālie izdevumi par aizstāves sniegto juridisko palīdzību tiesā 80 *euro* (*lietas 47.lapa*).

Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturtā daļa noteic, ka procesuālos izdevumus sedz no valsts līdzekļiem, ja persona, no kuras tie piedzenami, ir maznodrošināta vai trūcīga.

Krimināllietā ir Ludzas novada pašvaldības Ludzas novada Sociālā dienesta /datums/izziņa par atbilstību trūcīgas mājsaimniecības statusam Nr./numurs/, kurā norādīts, ka laika posmā no 2023.gada 1.aprīļa līdz 2023.gada 30.jūnijam /pers. B/ piešķirts trūcīgās mājsaimniecības statuss (*lietas 46.lapa*).

Tiesa atzīst, ka /pers. B/ kā trūcīga persona ir atbrīvojams no samaksas par aizstāves sniegto juridisko palīdzību tiesas sēdē 80 *euro* apmērā un šie procesuālie izdevumi ir sedzami no valsts līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499., 520.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 25 (divdesmit piecām) dienām.

Īslaicīgas brīvības atņemšanas sodu izpilda Ieslodzījuma vietu pārvalde.

/pers. B/ ir pienākums Ieslodzījuma vietu pārvaldes vēstulē norādītajā laikā ierasties uzaicinājumā norādītajā brīvības atņemšanas iestādē īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai.

Atstāt negrozītu /pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā –, līdz tiesas spriedums stāsies likumīgā spēkā.

Atbrīvot /pers. B/ no procesuālo izdevumu samaksas par aizstāves sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību tiesā un segt šos procesuālos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams, bet procesa dalībnieki 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilno spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautajiem procesa pārkāpumiem 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rēzeknes tiesā.

Tiesnese S.Saleniece-Linuža